

ἜΙΟΣ ἔΕΑΣΑ

ΛΕΑΪΤΌΡΑΪΤ ΑΪΥΣ
CUMADΌΡΑΪΤ

CUIO II.

ΑΗ ΔΑΡΑ ΒΛΙΑΙΗ

ΣΕΛΜΥΣ Ο ΣΕΑΡΚΑΙΪ, Μ.Α.

ῥΙΟΣ ῥεΑΣΑ

ΛΕΑΥΤΟΡΑΪΤ ΔΥΣ CUM ΔΟΥΡΑΪΤ ΤΟ ΣΥΟΛΤΑΪ
ME ΔΟΥΝΑΪΤ

CÚRSA CEITRE MBLIAN

SÉAMUS Ó SEARCAIḶ, M.A., PH.D.,
Δ ΣΥΡΙΟΒ

CUIO II-AN TARA BLIAN

BRŪN ΔΥΣ Ó NUΔΙΛΔIN, TEON.

1 MBΔITE ΔΕΔ CUIAΪ 1 MBΔAI POYPOE 1 ΓOYPCAIḶ 1 BPOYCIΔIPCE

RÉAMRÁD.

Do rġoláirí i rġoltaċa meawonáċa a rġrifobad an rġraic reo, ac tá a fúil aġam go mbainfiré rġoláirí i rġoltaċa náiríánta cairġbe arca forca.

Tuġar iarríaré ar aighead an rġoláiríe rġoile a coimneáil of coimáir m'intinne le linn an ama a raib mé aġ cur na ġceadċ le céile, aġur ar an adġar rin níor cúir mé ríor ac ar neite aġur ar raogal ina ġcuirfead an t-aoġ óġ ruim, dar liom. Ní bíonn an toġad ac mar a mbíonn an truím, aġur cuirfiré ráirċi rġoile ruim i léaġtóraċċ a baimear leir an traogal ar a bfuil eolar acu.

Ní baifiré an rġoláiríe rġoile cairġbe iomláń ar na leabġra reo mura rġrifoba ré go cúramac na ceadċa acá aġ ġabáil leir an léaġtóraċċ. Ní béiré ar a cúmar na ceadċa rin a rġrifobad i ġceairċ go mbéiré bġiġ na léaġtóraċċa a ċiġ ríomġ ġac ceadċ go maic aigé. Aġur annrin féin béiré air a intinn a oibfiré leir an ceadċ rġrifobċa a déanamġ mar bad ceairċ. Béiré cuiríú an múniteora a bíċ air ar uairíú, mar o'ráġar a lán aġ an múniteoir le déanamġ mar ċreoiríde don rġoláiríe.

Iġ eaġal liom ra rġáiré a bfuil an ġaeóitġ fa láċair i ġcuiré de na rġoltaċa meawonáċa go mbéiré an tríomad aġur an ceatramad leabġar deacair go leor do na bliantáib ar rġrifobad iad fa n-a ġcoinne, ac tá a fúil aġam naó amláiré béar an rġéal amac annreó, nuair a béar a

Deagán nó a mhórán den teangeairt agus saé páirte ar a teacht ar ríoil meathónais úd.

Sílim go dtiocfaid le muinteoireí i ríoltaíca náisiúnta sa Saebhálaíocht tairbe mhór a baint ar an t-áit seo. Tá léas-tóiríocht agus cumadóiríocht agus sámaíocht le foilium arca, agus ina gcuidíochta rin tá ní a díor agus cur buadairca ar saé tuine a díor agus teagairt na Saebhálaíoch, mar atá an t-áit, le foilium arca.

Tá mé an-buadairca ve mo áraíocht, ve t-áitíochtaíocht Ó Raibéaríoch, M.A., a léig agus a curíoch liom na ríoltaíca a áraíocht.

SÉAMUS Ó SEARCAÍGH.

Mí Meathóm an Fíocháir, 1931.

ΔΗ ΚΛΔΡ.

	Leatanae
I.—Διμρεαρ Λάιτρεαδ (1)	7
II.—Σο, Συρ (1)	8
III.—Σγέαλ: Δη Σιονναδ ασυρ αν Κατ	10
IV.—Τυιρεαλ Ξεμεαμναδ, Υιμυρ Υακαρο (1)	11
V.—Λειτιρ	13
VI.—Συραδ	15
VII.—Σγέαλ: Νόρα ασυρ Θρυσιο αρ αν Τράις	17
VIII.—Ρομ, Ρομam, ρρL	19
IX.—Τυιρεαλ Ξεμεαμναδ, Υιμυρ Υακαρο (2)	21
X.—Суар, Сиор, ρρL	23
XI.—Ναδ, Ναρ	25
XII.—Διμρεαρ Καίτε Όιόταδ	27
XIII.—Δη Θρειρ-σέιm ven Διοιαδτ	28
XIV.—Λειτρεαδα	30
XV.—Διμρεαρ Λάιτρεαδ (2), Διμρεαρ Καίτε, (2) Διμρεαρ Ξάιρτνεαδ	32
XVI.—Υιμυρ Ιοιμαρο	35
XVII.—Σγέαλ: Ταροθρε ρα Ξεαnn I	37

I—Aimpeap Láirpeac (1).

Éirigim ar a reáct a élog zac maidin.
Nuair a nígim m'ádhaid ásur cuirim orm mo
cuid éadais, caitim mo breicpearta. Téigim
ar rsoil anhrin. Tísim adaire ar a trí a élog.
Ceannuigim mílpeán so minic nuair a bím
as dul ar rsoil ásur roinnim cuid acu ra
rsoil. Tuigim mílpeán amáin do zac cailín
ra rans. Is maic le cailíní mílpeán. Cím
iad ásur iad as ite mílpeán ó maidin so
hoiréce. Bím ra triopa ra baile so minic
ásur díolaim cuid móir mílpeán zac Sadarn.
Nuair a bímid ar rsoil éirigimid 'nar rearam
nuair a tíg an maigirpeap irteac. Léigimid
leabair rshéalta nuair nac mbíonn sí irtis.
Téigimid amac ar a do dhéas ásur bímid as
rúgpad. Is minic cuitimid amac le céile
ásur trioidimid. Bíonn cogad beas ádhainn,
ac ní maípeann ré. Ní buan cogad na scapaod,
veir an rean-focal.

ceáct.

Cuir 'ní' roim an sceáct rin ásur rshíob
é anhrin.

II—. . . . So, Sur (1).

Ir lá breas é. Deirim sur lá breas é.
 Ir leabhar deas é. Sílim sur leabhar deas é.
 Ir capall pára é. Ir uóis leat sur capall
 pára é. Ir crann glar é. Creidim sur crann
 glar é. Tá Tomár 'na luige. Deir tú so
 bfuil Tomár 'na luige. Tá rparán lán aige.
 Síleann ré so bfuil rparán lán aige. Bí
 ré mall ar maidin. Deir an maisirtir so
 maid ré mall ar maidin. Bí tú tinn inóé.
 Deirim so maid tú tinn inóé. Déimio ar an
 rsoil i mbárad. Creidim so mbéimio ar an
 rsoil i mbárad. Conaic mé Rí na Sapan
 uair amáin. Deirim so b'aca mé Rí na Sapan
 uair amáin. Cím párbais Ó hAoda so minic.
 Deirim so b'feicim párbais Ó hAoda so
 minic. Cluinim é as caint. Sílim so gcluinim
 é as caint. Síl mé so gcuala mé glór as an
 uoir. Fan so b'feice tú.

Cuir irtead na focla atá ar lár anreos:—

Deirim.....(ir) lá ruar é.
 Sílim.....(ir) maod é.
 Creidim.....(ir) fuireos f.
 Ir uóis leat.....(tá) ré tinn.
 Cluinim.....(tá) Seán as teacé
 abáile.

Όειρ ρεαθαρ.....(τά) Τομάρ
φαλλα.

Σίλεανν τύ.....(έfm) τύ.

Σρειθεανν ρέ.....(όναιc) Σεάν έ.

1r οόις λειρ.....(βί) αν ceαρc
αιζε.

Όειρμ.....(βείρ) τύ μαλλ.

Ψαν.....(βείρ) ρέ αρ αιρ.

Ό'φαν μέ.....(ευατα) μέ αν ρζεαλ.

III—SZEAL: AN SIONNAĊ AŽUR AN CAT.

Ūi an rionnaċ ra ċoilliċ lā aŽur ċonaic rē an cat. Labair rē leir. ‘Iṛ bṛeaḡ an aic an ċoill reo,’ aṛra’n rionnaċ. ‘Maṛbaim coimin ḡaċ lā ra ċūinne rin tuar aŽur itim é. Bionn eaḡla oṛm poiṁ na ḡaḃair, aċ maṛ rin rēin iṛ cuma liom. Tā cleara ḡo leoṛ aḡam. Tāinis riav oṛm inḃé, aċ riċ mé maṛ riūo aŽur maṛ reo aŽur o’éaluiḡ mé.’

‘Iṛ maic ūit,’ aṛra’n cat. ‘Tā clear aṁáin aḡam-ra. Tēiḡim ruar ḡo baṛri eṛainn nuair a ċluinim iav aḡ teaċt. Ċuala mé iav aḡ teaċt tṛáċnóna Ūia Máire aŽur riċ mé ruar an eṛainn. Nuair a ċonaic mé iav aḡ bun an eṛainn aḡ rēaċaint oṛm, tāinis eaḡla oṛm. Ū’imċiḡ riav ra ūeireav, aŽur nuair a ūi riav imċiḡte, tāinis mé anuar.’

CEAĊT.

Cuir ‘Ūeir an maḡiṛtiṛ’ poiṁ an ḡceaċt rin aŽur rḡiċob é anṛin.

IV—**Ṭuireal Seineamhac,** **Uimhir Uachtair (1)**

ḶuairḶ Seamur Ḷo bair an Ḷriann aḶur
Ḷonac rḶ rḶar aḶ tḶeabacḶ i nḶort. Ḷainis
an Ḷaoc aḶur rḶiob rḶ lḶite naca an Ḷir. Ḷi
loc i n-aiḶe an ḶuirḶ aḶur amac rḶ loc leir
Ḷn naca. Ḷi bair beas ar rḶnām rḶ loc. LḶim
Ḷn rḶar irḶeac rḶ bair aḶur amac leir i nḶiarrḶ
an naca. Ḷainis rḶ anior leir aḶur rḶin rḶ a
lām amac Ḷar Ḷaoid an bair aḶur rḶus rḶ air.
Nuair a bḶ an rḶar aḶ teacḶ amac ar an mbair,
buair rḶ a Ḷor ar Ḷriann an tḶeoil aḶur Ḷuit
rḶ ar a bḶal aḶur ar a rḶiōm. Ḷ'ḶirḶ rḶ, ac
bḶ cūinne a bḶil ḶearrḶa. Ḷainis Seamur
anuar den Ḷriann aḶur rḶc rḶ rḶior Ḷo rḶci
an loc. Fuar rḶ Ḷiota Ḷaoidis aḶur nis rḶ
cūinne an bḶil. 'Ḷo rḶair maic aḶac, a
Seamur,' arḶa'n rḶar. 'An bḶeiceann tú
na capall?' 'Ḷim ceann capall amāin,
ac nḶ rḶeicim an capall eile ar Ḷor ar bḶic,
arḶa Seamur. 'ḶḶis rḶar Ḷo mullac an
arḶain rḶin,' arḶa'n rḶar, 'aḶur rḶeac cā bḶur
rḶ.' Ḷi an capall eile aḶ taoid an capall
a Ḷonac Seamur Ḷn loc, ac bḶ rḶ Ḷrom aḶur é
aḶ ite rḶir.

σελᾶτ.

Σπίοθνιγῖ ιαὸ ρεο :—

Σά θρηιλ ηατα.....(Σέαμυρ)?

Σέ ατά ας bun αν.....(σρανν)?

Ριτ σαπαλλ αν.....(ρεαρ).

Ινα θιαυὸ le ρεαρ αν.....(σαπαλλ).

Θι ριαὸ 'να ρεαράμ ας σεανν αν.....
(ζορε).

Τυιτ σρανν αν.....(βάυ).

Ταθαρη θαμ ζιοτα.....(έαυαέ).

Σέ ηέ ριν αρ ταοιθ αν.....(αρυάν).

V—LEITIR.

GLEANN DOMHAIN,

RÁE DÓC,

TIR CONAILL,

3dO LÁ DE MEITEAM, 1931.

A SÉAIN, A CÁRA,

Dí mé i n'Óige inDe aSur dí mé aS caint le
Tomár Ruad. D'iair mé air teacé ar cuairt
cugainn Dia Domhnaig reo cugainn, aSur seall
ré so dtiocfaD ré. Tar anuar ar maidin
i n'Óidid an Aifinn aSur raCaimid so Leitir
Ceannainn. Tá sean-ghluairteán aS Domhall
Anna aSur deir ré so tCadhraíD ré rinn so
Leitir Ceannainn. Tá a fíor aSac so mbéid
cluide iomána i Leitir Ceannainn ar a trí a
élog Dia Domhnaig. Tá a fúil aSam nac
mbíonn eagla ar Tomár Ruad dul ar an
ghluairteán. Tiománuide maic Domhall Anna
nuair nac mbíonn bhaon ólta aige. CoinneóC-
muir fúil air i Leitir Ceannainn aSur ní leisfimid
irteacé so teacé na táidhine é. An dtuigean
tá? Ir leor nó don eolac.

Slán aSac so Domhad.

Do sean-cára,

Séamur Ó Dpei rleáin

CEAÉT.

Sḡríoð ppeaḡma ar an leitiḡ rin aḡur
aðair ḡur tḡuaḡ leat nað féiðir leat ðul leo
ḡo leitiḡ ceanaimn. ḡur tuit tú ðe ðo
roðar aḡur ḡur ḡorcuig tú ðo ḡlún aḡur nað
féiðir leat riudal.

Tabair ppeaḡma orða reo :—

Cá ðfuit leitiḡ ceanaimn?

Cað cuige ar máit le Séamur Ó
ðreirleáin ðul ḡo leitiḡ ceanaimn
an ðomnac rin?

Cað a ðíor ar ðíol i ðteac táidhne?

Ar máit leat ðeic ar ḡluairteán aḡur
an tiománuidhe ar meirḡe?

VI—. . . . Symb. . . .

I ré Ri Séamur a d'fás Éire mar bí sí.
 Deirim Symb é Ri Séamur d'fás Éire mar bí
 sí. I ré Seán Ó Domhnaill a ceannuis an
 capall bán. Sílim Symb é Seán Ó Domhnaill
 a ceannuis an capall bán. I ré an ciannt glar
 ir fearr. Cneirim Symb é an ciannt glar
 ir fearr. I i Nóra Ní Doúda an cailín pionn.
 I r dóig liom Symb i Nóra Ní Doúda an cailín
 pionn. I rí an ršian reo a fuair mé ó
 pádrais. Deirim Symb i an ršian reo a fuair
 mé ó pádrais. I r iad na fir a baineat an
 fošmar. Cneirim Symb iad na fir a baineat
 an fošmar. I ré capall Séamuir a éonaic
 tú. Sílim Symb é capall Séamuir a éonaic
 tú. I ré mo péann a éail mé. Deirim Symb
 é mo péann a éail mé. I r i a ršian a éail
 Tomár. Deir ré Symb i a ršian a éail
 Tomár. I ré do beapáto atá i do póca, a
 Séain. I r dóig liom Symb é do beapáto atá
 i do póca, a Séain. I ré a súná atá ar ũna.
 Sílim Symb é a súná atá ar ũna.

Cuir irteac na foela atá ar lár annreo :—

Cneirim.....(ir) é Seán é.

Sílim.....(ir) i mo ršian í.

- 1r υόις λεατ.....(1r) ιαυ να ριρ
 ιαυ.
 Δειρμ.....(1r) έ αν ραζαρτ έ.
 Σίλεανν Σέαμυρ.....(1r) έ αν
 μινιρτέιρ έ.
 Σρειδεανν τύ.....(1r) έ α ηατα έ.
 1r υόις λειρ.....(1r) έ υο ηατα έ.
 Σίλεανν ριαυ.....(1r) ι αν υό ι.
 Δειρ ρέ.....(1r) λά ηρεαζ έ.
 Δειρμιυ.....(1r) ριορ έ.

VII—SZEAL : NÓRA AŞUR BUIŞIO AR AN TRÁIS.

Lá rannairé a bhí ann. Bhí nóra níc an
 báire aşur buişio níc dómnaill ar an
 tráis aşur iad aş uéanaim caireáin. Ní fáca
 riad an lán mara aş teacé irteacé aşur ní
 riad a fiór acu so riad ré tarc orca. Tós
 nóra rúil i şcionn tamail aşur bhí ionşantar
 uiréi nuair a tús rí fá uéara an t-uirşe ar
 şac taoidé oi. Şşairc rí le buişio. Táinis
 rşannriad ar buişio. Bhí an beirt acu ar
 oileán şaimm aşur an t-oileán aş éirşe beaş
 şac bomaitc. Tóruis buişio a éaoimead.
 Tóruis nóra a rşaircig. Bhí fear aş caiteam
 a ríopa ar cairrais aş ceann na tráşa. Cuala
 ré an rşairteacé. Conaic ré an beirt cailín
 aşur an lán mara tarc orca. Şiór leir. Ní
 riad ré ábalca ar iuc mar bhí ré bacac. Şiór
 leir so himeal an uirşe aşur bain de a bhóşa
 aşur éuairé amac aşur tús buişio irteacé.
 Ní riad an t-uirşe dómáin, aşur nuair a éonaic
 nóra rin, bain rí oi a bhóşa aşur riubail
 irteacé i ndiáiré an fiór. Tóruis na cailíní
 a şáimúde annrin nuair a bhí riad ar talaim
 tirim.

CEAÓT.

Cum rḡéal beas ar reo :—

Seán aḡur Séamur—a cóir na rairrḡe—
báó ar rḡám—iáó ra báó—an báó aḡ imteáóó
amaó—easla aḡur caoineadó—oileán—báó
iarrḡairteáóó—iáó ra baile.

Tabair rreagḡa oḡta reo :—

1. Ca huair a bíor buadóirí aḡur cailíní
a cóir na rairrḡe?
2. Cao a bíor ríadó a déanamḡ ann?
3. An oḡis an lán mara irteadó ḡaó lá?
4. An bfuil rḡám aḡar?
5. An féoir leat rḡám cóm maic le
marḡ?

VIII—Roim, Romam, rri.

O'eiuis Tomár roim éirge spreine Doimnac
Cáirs, ac bí Séamur 'na fuide roimne. O'eiuis
Nóra ar a reacc a clois, ac bí ũna 'na fuide
roimpi. Cuairé mé ar an donac so moé lá
an donais, ac bí a lán ann romam. Bí Doimnall
ar an rsoil romac inoiu, a pátrais. Féac
ar na cailíní rin. Tá a rúil ašam so bfuil
raoşal faoa rompa. Tá bealac faoa romainn
so O'roiceao áca. Tá an ceart ašac; tá
bealac faoa romaiú san amraí. Ná riudail
romam mar rin, a Séamur. Šlac o'am;
nil ouine ar bit aš teacc 'oo diaiú. Rit
maoao 'mo diaiú ar maiuin ašur éuir pé
easla oim. An bfeiceann tú an coinín úo
ašur an maoad 'na diaiú? An bfuil an
maoad i ndiaiú an coinín? Cá bfuil ũna?
Ó, riúo i ašur an coinín 'na diaiú!

CEACC.

Cuir ipceac na focla acá ar lár annreo:—

O'eiuis mé so moé ar maiuin inoiu;

o'eiuis mé..... a pé a clois.

Cé bí 'na fuide....., a Tomár?

Cuairé mé ar rsoil so moé inoiu, ac

mar rin péin bí an maigirtir ann

.....

Cónaid mé pádrais aς teadt mar bí
 mé ann.....
 Cónaid mé úna aς teadt forta mar
 bí mé ann.....
 Táinig na Normánais go héirinn ra
 tream-am, aς táinig na Lochannaig
 ann.....
 Cé bí.....ar an ríoil moiu, a
 buadailí?
 Ní raib duine ar bit ann.....aς
 an maigirtir.
 Bí mé aς teadt abairte go mall aréir
 aςur rit maodó móir.....
 Cé bí....., a Séán, aς teadt anuar
 an beadaé móir?
 Rit Séán aςur rit Séamur.....
 Rit úna aςur rit Nóra.....
 Rit.....an éapail úo, a Séamuir.

IX—**Τυρεαί Σεινεαίηνας, υιήτηρ υατάιθ (2).**

Όσμ βαρη να φυinneoize ριν. Όυαίλ τά ράλ
 να υρσίoze απ αν mballa αζυρ ζορτυίς τά ράλ
 να coipe. Αν υρpeiceann τά αν ορπόζ ριν?
 ζεαρη μέ βαρη να ηορπόόoze ριν τράτνηνα
 ινθέ. Τάιης curo ven φυιλ απ έρποθε να
 βοιρε αζυρ ηίς μέ βορ αζυρ υρquim να λάιηε
 ραν αβαίηη. Όί ceapic αζ υίηα αζυρ έόζ Seán
 cloó αζυρ υυαίλ ρέ coρ να cipe léite. Τάιης
 ρεαρη απ υίηα le Seán αζυρ υυαίλ ρί ι mbun
 να eluapic ε. le ριν ριτ αν ηuc ηόρ αμαέ
 αζυρ léim Seán απ ηuim να ηuice. Τυιτ
 Seán, αζυρ ηυαίη α υ'έιηίς ρέ, υ'ρέαέ ρέ ρυαρ
 ρα ρρέηη. Cónaic ρέ φυιρεoζ αζυρ éuala
 ρέ ceol να φυιρεoize. 'Iρ ρεαρη liom ceol
 να φυιρεoize 'νά ζηύραέτ να ηuice,' απρα
 Seán, αζυρ υ'ιητίς ρέ leiρ αβαίηε cúiz α curo
 τae.

ceacτ.

Cuir ipceacé να ρocla acá απ λάρ ανηηeo :—
 Ruζ ρεαυαρ απ ceann.....(αν ηuc).
 Cuir Tomár βαρη.....(αν υρπόζ)
 ρα τειηθ.
 Súiθ ρέ αζ bun.....(αν φυinneoζ).

- Ξεαρρ πάορμαϊς ορτοός.....(αν
 εορ).
 Ρυς ρέ ορμ αρ εαολ.....(αν λάμ).
 Κυρ μέ μο μέαρ αρ θαρρ.....
 (αν ελουαρ).
 Ειρτ λε ceol.....(αν ρυρρεος).
 Cαο ατά αρ εαοιθ.....(αν ορτοός)?
 Τά eορ.....(αν εεαρρ) θυρτε.
 Κυρ αν μαϊστρτρρ ρσυλλινς αρ ερριθε
(αν λάμ).

X—Suair, Síor, rrl.

Tá enoc i bTír Énail ar a bfuil an t-Éiriasail mar ainm. Lá rosmair éuaíó mé ruar go barr an énuic r.n. Bí tuirse oim agus fuíó mé ríor ar a barr. I gcionn tamail énaic mé fear as teacé aníor agus maíó leir. O'éirig coinín agus iú ríor an enoc. Síúó ríor leir an maíó 'na díaró. Rug an maíó air tíor as bun an énuic. Táinig fear an maíó aníor agus beannuis ré 'dam. 'Tá tú i bfor íomam,' ar reiréan. 'Tá,' ar a míre, 'agus tá tuirse oim.' Nuair a bí mo ríirte 'éanta asam, o'iméig mé ríor agus bain ré leac-uair aram go íaíó mé as bun an Éiriasail. O'amáre mé ruar agus énaic mé tuar ar ríor-múllaé an énuic an fear agus an maíó. I gcionn tamail énaic mé íáó as teacé anuar. O'fan mé as bun go 'táinig íaíó. 'Tá mé i bfor íomáíó,' ar a míre. 'Tá, agus bí tú tuar íomáinn,' ar a'n fear. Éuaíó an beiré asáinn ríor an bócar síota aníirín go bfuair rínn b'raon tae.

ceacé.

Cuir irteacé na foela acá ar lár aníreo :—

Téig.....go barr an érainn rín,

a Seáin.

Ταρ.....ανοιγ
 Αν θρεϊσεανν τύ έαν.....αη θαρη
 αν έραινν ρυνηρεοιζε.
 Βι Τομαρ ας ρηάη λά αςυρ έυαιό ρέ
 ζο τόν ηα ραιρηζε.
 Έάιηζ ρέ.....αηίρ.
 Ηιορ ραν ρέ ι θραο.....

 Ο'ρεαο ράοηαιζ.....ρα ρρείρ
 Έυαιό ρέ.....αν θόταρ ανηρην.
 Έοηαι ρέ μαοαο.....αζ θυη αν
 θόταρ.
 Έάιηζ ζαρύρ αςυρ αραλ.....αν
 θόιερην.
 Ηυαιρ α βι ριαο.....αζ αν άιτ α
 ραίο ηιρε, έυιτ αν αραλ.

XI—. . . **NAĆ, NÁR** . . .

Deir Tomár nać leir an cÓta móri atá ar an mballa. Sílím nać cÓta móri é ac falluings. Ir 'óis liom nać é Séamur Ó Doimnail a ceannuis é. Creidim nać é an Saćarín é. Cluimim nać bfuil an Rí as teacć so héirinn. Cuala mé nać faib maic ra coirce i nAibain i mbliana. Cé adair nać mbéid ríoc ann an zeimpead' reo? Cluimim nać b'aca t'ú an capall a ceannuis mé. Deir Nóra sup tuit rí aréir a'gur sup zoituis rí a cor. Creidim sup ríor sup tuit rí, ac rílim náir zoituis rí a cor. Ir 'óis le páorais sup b'uir mire an fuinneos. Deirim náir b'uir. Cluimim sup ól an cat an bainne. Cuala mire náir ól, ac sup it' ré an feoil. Tá a ríor a'gam náir ól mire an bainne a'gur náir it' mé an feoil.

CEACĆ.

Cuir irteacć na focla atá ar lár annreo :—
Sileann ré.....(ní) capall é.
Deir t'ú.....(ní h-) é Scán é.
Cluimim.....(ní f'aca) Tomár an
 feair.
Ir 'óis leac.....(b'uir mé) an
 r'ól.

1r φίορ.....(νίορ θριρ τύ) έ.
 Cpeoim.... ..(τσιτ) Όοήναιι.
 Τά Δ φίορ Δζαμ.....(νίορ χιιτ) ρέ.
 Όειριμ.....(ο'όι τύ) Δη θαινε.
 Στιμ.....(νίορ όι) Όοήναιι έ.
 Έυαλα μέ.....(ο'ιτ ρέ) Δη τ-Δριάν.
 Σίλεανν Τομάρ.....(νίορ ιτ)
 ράοηαις έ.

XII—Aimreadar Cúite Dúiltac.

Níor éirigh Seán Bán i n-am ar maidin Dia
Luain, agus ní raib faill aise a bheicfearta
a cúiteam mar baó mian leir. Níor ic ré ac
siota beas aráin agus níor ól ré ac cupán
amáin tae. Ní raib ré cinnte goide an t-am
a raib an traiden as imteact, ac bí tuairim aise
nac raib móráin ama le rparáil aise. Níor
féac ré ar an élog so raib a hata air. Nuair
a d'féac ré air ní tuig ré fa dearia so raib ré
'na corc ó bí a naoi a élog ann an oidee roime
rin. Amac leir, agus leir an deirir a bí air
níor éimnis ré ar a rparán. Níor iuc ré, ac
riubail ré so séar sarta. Bí ré i n-am, ac
nuair a cuir ré a lám 'na póca ní raib a fíor
aise ac acu bí ré 'na fearam nó 'na fuidhe
nuair nac bfuair ré a rparán ann. Le rin
conaic ré a uncal siota beas uaid. Anonn
leir éirigh. Níor iair ré luac an ticéir air,
ac d'innir ré do sur fás ré a rparán 'na
diar fa baile. Níor tuig an t-uncal an
rseal ar túr, ac nuair a conaic ré fear na
oticéar as teact, rmaointis ré nac raib
ticéar as Seán agus iuc ré agus ceannuis
ré ceann do.

ceact.

Cuir 'd'ibairt mé' roim an sceact rin tuar
agus rsiob é annrin.

XIII—An Æreir-céim den Aidiact.

Ir glar an páirc, ac ir glaire an crann 'ná i. Ir seal an sealac atá ann anocht ac ir sile an sjuan 'ná i. Ir duib an porlac rin, ac ir duibe sual 'ná é. Ir bán an plúr rin, ac ir báine bainne 'ná é. Ir fliuc an aimpear atá ann, ac ir flice an aimpear an áit a mbionn pléibte 'ná an áit a mbionn bánca. Ir fada an bealac atá roirí reo asur an baile móru ac ir fuide an bealac atá roirí reo asur baile áta Cliac. Ir fallra an sarúr é rin, ac ir fallra so móru an simearac 'ná é. Ir buide daé na horáirte, ac ir buide so móru an buacalán buide 'ná oráirte ar bit dá bfuil ra triopa. Ir maic liom bainne, ac ir fearr liom tae. Ir ole an samrad a bí ann, ac ir meara an seimrad atá ann. Ir móru an luac a tuc tú ar an aral, ac ir mó an luac tuc mire ar an scapall. Ir beas orm buacail fallra, ac ir luca orm cailín fallra. Ir breas an ruo lá breas ran earrac, ac ir breasca 'ná rin lá breas ra tramrad. Ir fearr a o'fan Domhail i Meirice, ac ir siorna 'ná rin o'fan pártais ann. Ir siorna cabair Dé 'ná an uorpar, veir an sean-focal.

CEAÓT.

Cuir irtead na focla atá ar lár annreo :—

1r bán an t-im é, ac..... an
t-arán 'ná é.

1r fada an rḡéal é, ac.....an
rḡéal bí ar an páipeár 'ná é.

1r breaḡ an tír Sarain, ac.....
éire 'ná í.

1r móir an t-amadóán Seán, ac.....
an t-amadóán Tomár 'ná é.

1r ḡlar na cnuic i bfaḡ uaimh, ac.....
na páirceanna a coir baile 'ná iad

1r duḡ na lámá atá oir, a Séamuir, ac
.....an aḡairḡ atá oir.

1r beaḡ an fear beaḡar, ac.....
an fear Conall 'ná é.

1r maic liom riuera, ac.....
milpeám.

1r oic an muḡ tinnear cinn, ac.....
an muḡ an uéideadḡ.

XIV—Λειτουργία.

31 Σπίτο Uí Conaill,
Baile Átha Cliath,
20° Lá D'Íúil, 1931.

Do

Rúnaíde

Coláirte Uí Laoisairne,

Συαζάν Βαρια,

Co. Coirciúige.

Δ Ἐπιστολή,

Τά μὴν ἄγαμ πέιν ἄγυρ ἄς μο μάτair mí
na luignara a cáiteam ra ḡaeðealtact i
mbliana. Conaic mé fuasrað ar an bpaípeár
ra Coláirte Uí Laoisairne ἄγυρ D'Íairn mo
máτair orim rḡríoðað éusac a iarriairð orit
clár an éúrra a éur éusam. Cluinnim ḡo
labriann ḡac tuine ḡaeðiltz annrim.

Míre,

Do Ἐπιστολή,

Eidlin Mí Éisearraigtz.

Coláirte Uí Laocháire,
Suaḡán Dairra,
Co. Corcaige,
23° Lá o'úil, 1931

o'Eiblin Mí Éigeartaíḡ,
31 Spáid Uí Conaill,
Daite Áta Cliat.

A Cára,

So irciḡ clár cúrra na Sáoðluinne beid
ar riuḡal i sColáirte Uí Laocháire le linn mí
na luḡnara. Áit áluinn é seo. Tá Céim
an féid i n-aice linn aḡur tá na pléidte ar
ar sCúil. Sáoðluinn a labhrann sáe duine
ran áit. Tá lóirctín bhréaḡ slán le faḡáil
so raor aḡ rḡoláirud. Tá rúil aḡam so
mbeid ar do cumar teacḡ ar an sCúrra.

Do Cára,

Taḡs Ó Laocháire, Rúnaidhe.

ceacḡ.

Sgríob leictir cúis caraid duit i mDaite
Áta Cliat aḡ cur ríor ar an tuirur so Suaḡán
Dairra.

XV—**ΔΙΜΡΕΑΡ ΛΑΙΤΡΕΑΪ (2);**
ΔΙΜΡΕΑΡ ΪΑΙΤΤΕ (2);
ΔΙΜΡΕΑΡ ΨΑΙΡΤΙΝΕΑΪ.

ΔΙΜΣΕΑΡ ΛΑΙΤΡΕΑΪ (2)

Τείγιμ αρ λαετιβ ραοιρε ζο Ροραιοβ Τιρ
 Ϊοναλλ ζαε βλιαιν. Ιρ βρεαζ αν αιτ ε. Νι
 ειριγιμ ζο μοε νυαιρ α βιμ αρ λαετιβ ραοιρε.
 Νυαιρ α εαιτιμ μο βρεικρεαρτα ζαε μαριον,
 ζειδιμ βαο βεαζ ατα αζ μ'uncal αζυρ ευριμ
 αν ρεολ υιρτι αζυρ τείγιμ α ο'ιαρζαιρεαετ.
 Σναμμαιμ ζο νοιλεαν βεαζ ατα ι η-αιε αν
 ευαιμ ζαε τραετνονα. Νιλ ρναμ ρο-μαιεαζαμ
 ζο ροιλλ, αε ιρ μιμικ λυγιμ αρ μο ευλ αρ βαρρ
 αν υιρζε. Τομαιμ ζο τοιμ ανοιρ αζυρ αριρ.
 Ουναμ μο ρυιλε νυαιρ α τομαιμ μαρ ναε
 μαιε λιομ αν ρυιλε ι μο ρυιλε.

ΔΙΜΣΕΑΡ ΪΑΙΤΤΕ (2).

Ευαιο με αρ λαετιβ ραοιρε ζο Ροραιοβ Τιρ
 Ϊοναλλ ανυραιοβ. Οα βρεαζ αν αιτ ε. Νιορ
 ειριζ με ζο μοε νυαιρ α βι με αρ λαετιβ ραοιρε.
 Νυαιρ α εαιε με μο βρεικρεαρτα μαριον
 αμμαιμ, ρυαιρ με βαο βεαζ α βι αζ μ'uncal αζυρ
 ευρ με αν ρεολ υιρτι αζυρ ευαιο με α ο'ιαρ-
 ζαιρεαετ. Σναμ με ζο νοιλεαν βεαζ ατα

i n-aice an éuain trácthóna amháin. Ní raib
rnam ró-maict agham an uair rin, ac ba minic
luis mé ar mo éul ar bair an uirge. Tom
mé so tóin cúpla uair. Ún mé mo fáile
nuair a tom mé mar nár maict liom an fáile
i mo fáile.

AIMSEAR FÁISTINEAC.

Racádo ar laetib raoirie so Roraib tír
Conaill i mbliana. Ir breas an áit é. Ní
éireodádo so moé nuair a béado ar laetib raoirie.
Nuair a caitepeado mo breicpearta sac maidin,
seodádo bádo beas a béar as m'uncal asur
cuirpeado an reol uircti asur macádo a d'iar-
sairpeadct. Snámpeado so hoileán beas adá
i n-aice an éuain sac trácthóna. Ní béid
rnam ró-maict agham, ac ir minic luispeado ar
mo éul ar bair an uirge. Tompeado so tóin
anoir asur arir. Únpeado mo fáile nuair a
tompeado mar naé maict liom an fáile i mo
fáile.

CEACCT.

Éuair péadoar beas so haonac Ún na
nšall lá. Céannuis ré trí ba bainne asur
samain. Táimis ré adáile trácthóna. Ar a
bealac adáile dó conaic an samain seata
foršailte ar éadob an bócair asur rit ré

irteacé i ngorc coirce a bí ann. BÍ maḡad
le peardar asur mit ré inḡialḡ an ḡamna asur
cúir ré amaḡ ar an ngorc é. le rin tḡs peardar
a ḡata asur buail ré buille móir ar an nḡamain.
leim an ḡamain asur cúit ré i nois an ḡealaig
móir. ní raib peardar ábalta ar a tḡsail, ac
bí beirt fear as teacḡ asur cúitig ríad leir
a tḡsail ar an ois.

Sḡriob é rin, (a) ran aimir lárúig, (b) ran
aimir fáirtúig.

XVI—uimhir ioltraid.

Ní raib' d'adain le d'adain a sham inóe a sur
éuaid mé 'un an donaid. Conaic mé muileann
i n-aice an baile móir a sur éuaid mé irteac
so b'aca mé na muilteoirí a sur obair. B'i
málaí acu a sur b'i raib' a sur cup mine 'rha málaí-
nóir' fáda so scuata mé an ceol a sur amac
liom. Conaic mé beirt píobairí a sur riubal
ruar r'aid an baile a sur iad a sur reimm. 'Ir
b'ead' na ceoltóirí iad, 'arra mire i m'intinn
féin. Le rin táinig iarraidí aníor ón adain
a sur trí málaí lán éirg leo. C'ruinnig buacailí
a sur cailíní tar ar na píobairí. Táinig na
sárdaí ac níor labair raib'. B'i nacaí orca,
ruo nac b'aca mé ar sárdaí roimé rin ac
i m'baile áca clia.

cead.

1. Sgríob' iad reo a sur an uimhir ioltraid
a sur ionnta:—

Cá b'uit an muilteoir?

B'i an báidí ar an tráig.

Tuit an t-iarraidí.

Táinig an r'eadaidí a sur tós ré é.

Ceannuis Seán naca.

Cuir ré é ra mála.

̸̄ι ἀν καίτη ἀγυρ ἀν θυάδαλλ ἀς εαίητ.
 Λαδαίρ ἀν ζάρθα λιόμ.
 ̇ίμ ἀν εεαρ.
 Τά τάρθ ἀς ̇ομ̄ναλλ.
 ̄ρ μαίτ ἀν φεαρ ̇.
 ̄ρ φεαρ̄ι λιόμ κοίμη ̄νά μαθ̄αθ̄.
 Κυρ̄ι ἀν ̇θρ̄ος ἀρ ἀν υρ̄λάρ.
 Τά ἀν τ-υρ̄λάρ φαθα.

2. Κυρ̄ι ιρ̄τεᾱε να πο̄ελα ἀτά ἀρ λάρ ἀηηρεο :—

̇̄ι τρ̄ι.....(μυε) ἀς τ̄ομάρ.

Τά να.....(θαᾱᾱε) ἀς τρ̄οιθ̄.

̇ίμ να.....(εηοε).

̄η̄ιλ να.....(εεο̄ιτ̄ό̄ηρ) ἀς ρε̄ιη̄η
 ἀηοιρ.

Τυιτ να.....(βαλλ̄α) ἀρ̄έηρ.

XVII—SZEAL : TAIÖBRE PA GLEANN !

Üi miiün i n-äro an Teampuil ašur äaili
Domnall öš na buäcailli bi leir ar a äeäc
amaä ar äeäc an pöbail öö. Üi an oiöce
ööräc ašur nioiö' föioi leir iäo a feiceäil
i n-äit ar biä. Üi bealäc paöa ioime ašur ni
paib a föioi äige ääo a šéanpaö ré. Ir minic
äuala ré äräc ar an taiöbre a bi pa šleann,
äc ni paib eäšla äriam äiri ioim äaiöbri šo
öci šo paib ré leir föin i öpaö ö baile ašur
oiöce öüb ööräc ann. Äuš ré a äšaiö ar an
mbaile ašur é äš päcäint ar šäc äaiö öe šäc
bomaite. Ö'äiriš äioäc ašur leis ršreäo
äš a äluäir, äc nioi äuir rin eäšla äiri. Üi
päitöioi äiri ioime rin šan ämriar, äc äoioiš
ré a äiäc le heäšla nuäiri a äuala ré an
äaoineäo ašur é i n-äice an šleanna.

ceäcäc.

Cuir 'äaili mä na buäcailli' i n-ionäo
'äaili Domnall öš na buäcailli' ašur ršriöb
an ršäal šo niomlän änniri.

XVIII—**AR DARA.**

Tá tuirse orm iníu. **Ó** mé ar dara
 aréir asur máir an rinnce ar riubal so raib
 breacaó an lae ann. Tá dara i dtig Séamuir
 Uí Dóinnail anoct. An bfuil tú as uil ann,
 a Séain. Ní leisfiró mo mácair ann mé.
 Deir sí so bfuil dá péire brios caitte asam
 as rinnce ó táinig an bliain. Ói rporc mór
 asam i mbliana, ar dara sac oide ó Uí
 Samain ann. Ní raib mé ac ar dara amáin
 anurairó. Deiró mé mór ar an bliain reo
 eugainn asur raicáó ar sac dara dá mbéiró
 ar an mbailé. So raib plán le Dóinnail
 r'asainne, ba breas an darreoir é. Níor
 leis ré oide dara ariam tarc ó Samain so
 féil bfuige san deit ar an uilár as rinnce.
 Ói uil ra eirdeacta aise, ac mar rin féin
 cuir ré 'na éionn imteact tar ráile. Lá
 féile éom d'fás ré plán asainn asur d'iméig
 ré anonn so Meirice. 'Is glar na cuic
 i b'raó uainn, a mic,' arra mo mácair leir
 nuair a cuir ré 'na éionn an céad uair
 imteact.

ceact.

Cuir irteac na focla atá ar lár annreo :—
 Cuairó mé a luige ar a naoi a élos

.....ΑΣΥΡ Ο'ΕΙΡΥΣ ΜΕ ΣΟ ΜΟC
 ΔΙ ΜΑΙΩΜ ΜΟΥ.

ΤΑ ΟΙΘΕ ΝΟΥΛΑΣ ΔΗ.....ΜΑΡ
 ΙΡ Ε ΡΕΟ Δ 24ΔΘ ΛΑ ΘΕ ΜΙ ΝΑ ΝΟΥΛΑΣ.
 ΝΙ ΡΑCΑ ΜΕ ΤΥ ΛΕ ΡΑΘΑ ΡΑΘΑ. CΑ ΜΑΙΘ
 ΤΥ Θ.....?

CΑ ΘΡΥΤ ΤΥ ΔΣ ΘΥΛ ΔΙ ΛΑΕΤΙΘ ΡΑΘΙΡΕ
?

ΘΙ ΜΙΡΕ ΔΙ ΛΑΕΤΙΘ ΡΑΘΙΡΕ Ι ΘΡΟΡC
 ΡΥΙΡ.....

ΘΙ ΜΕ ΔΣ CΑΙΝC ΛΕ ΤΟΜΑΡ ΘΑΝ ΜΟΥ.
 'ΤΑ ΡΑΘΥΡΑΙΣ.....ΔΣ ΤΕΔCΤ
 ΑΘΑΙΛΕ ΔΙ ΜΕΙΡΥCΕ,' ΔΙ ΡΕΙΡΕΑΝ.
 'CΑ ΗΥΑΙΡ Δ CΥΑΙΘ ΡΕ.....ΣΟ
 ΜΕΙΡΥCΕ,' ΔΙΡΑ ΜΙΡΕ.

ΤΑ ΤΟΜΑΡ ΔΣ ΘΥΛ.....ΡΑΙΛΕ ΣΑΝ
 ΜΟΙΛΛ.

ΙΡ ΣΛΑΡ.....

XIX—An τ-ΑΙΤ ΑΣΥΡ ΑΝ τ-ΑΙΝΜ (1).

Θί αν ρεαρ ας εαινε ασυρ θί αν θεαν ας
ειρτεαετ. Κοναε τομαρ αν θαλλα ασυρ αν
ρυννεοσ. Cuir tú an εότα ασυρ αν θρός
ορη. Θυαι ρε αν ceann ασυρ αν ελουρ. Cuit
an capall ασυρ cuit an ζιρρεαε. Labair an
marcae ασυρ ευσ αν εαιλεαε ρρεαζρα αιρ.
Μαρθ μιρε αν θραδάν ασυρ μαρθ τυρα αν
ραοιλεοσ. Caimis an βαδούρ αναε ασυρ ευαιθ
an θαινεζεαρνα ιρτεαε. Κοναε αν ζρεαρνιθε
an θαινεαεθαε ας τεαετ. 'Cá θρυν αν cean-
nuige?' αρρα'n θαιρφοζαιν. Cός αν ρεαρ
an τ-uan ασυρ μαρθ ρε αν εαρός. Cuir ρι
an τ-im αρ αν ταβλα ασυρ ευρι a mac an inneoin
αρ αν υπλάρ. Cím an θορμαρ ασυρ αν θόις ατά
αιρ. Θρυν ρε αν τύρνε ασυρ θ'ραουις ρε αν
teime anhrin. Θ'innir mé an ρζεαλ ασυρ
ευρι mé αν ρζιαν i mo póca.

CEAÉT.

Cuir réimú i n'oidiú 'an' ζαε αιτ αρ ceairc
ó veit anhréo :—

Ir paða an (capán) é.

Ir leathan an (cor) í.

Ir breaz an (θρός) í.

1r maic an (ceoltóir) é.
 Cuir mé an (bád) ar rúath.
 D'fás tú an (mála) ar an uirlár.
 D'imtís an (bean).
 D'fan an (Sárúr) ra baine.
 Cá bfuil an (Sihreac)?
 Cuidí an (marcad) amad.
 Táinig an (cailleac) irtead.

Cuir "t" i mbeidí ' an ' áit ar bít ar ceart
 nó beic anreo :—

Tá an (uirlár) fada.
 Tuic an (uball).
 Buir tú an (adairc).
 Cá bfuil an (admad)?
 Mairb an madad an (earóg).
 1r deas an (áit) é.
 1r mór an (orpóg) í.
 Bí an (doir) as cuir air.
 Béid an (doine) ann i mbárad.
 Cuir an (dol) ar an mballa.

XX—An τ-ΑΙΤ ΑΣΥΡ ΑΝ τ-ΑΙΝΝ (2).

Cuir an tPlac ar an uilár. Forasail an tPúil. Tá an tPál cam. Is fada an tPlige i. Dain ré an tPailios. Déir an tSamain ann san moill. Cuir an treampós i do éoda. Ní fada ré an tream-bean. An bPaca tú an tSiúr Dmíro? Tós an tPuarair.

Téig ruar so teac an tPashair. Ní raib a leicéir ann ó bí túr an tPashair ann. Cé bí as cuir an tPíl? Bí beal an tPail cean-sailte. Bí an bó as ite an tPoir. Cím hata an tream-fir ar ciodad ar an mballa. Tá Doinnall as baint an tPashair. Tis an éuac i dtúr an tPashair. An bPaca tú sob an tPashair? Téigim so barr an tPáibe sac tPáchnóna. Tá tinnear an tPashair i do fúile. Is maic leir blar an tPáile.

CEACÉ.

Cuir 'τ' i ndiaid 'an' sac áit ar ceairt do beir annreo:—

Cuir ré an (plige) de.

Dain an (reampós) rin.

Ní maic liom an (páile).

Is fearr liom an (palann).

Τά αν (ράλ) βήρτε.

Όύν αν (ράιλ) ειλε.

Ca ηυαιρ Δ βέαρ αν (Samain) ανη?

Cuir αν (ρλυαραιθ) αρ το ζυαλαιην.

Όι αν (Siúr Máire) τινη.

Sílim σο βρπιλ βειρεαθ αν (ραοζαιλ)
ανη.

Τάινις μέ ι ηβειρεαθ αν (ραίηραιθ)

Cé ατά αζ cuir αν (ρεαζαιλ)?

Όι Tomár αζ φέαζαιητ αρ έρúιθ αν
(ρεαθαιε).

Αη βφειρεανη τά μυλλαθ αν (ρλείβε)
ύο?

Όι αν ρεαν-φεαρ αζ ινηρην αν (ρζέιλ)

Conaic ρέ ρρεαλ αν (ρρεαλαυόρα).

XXI—Széilín: Sin Miceál.

‘A mairtí,’ arsa Seán, ‘cá bfuil Miceál a bhí ann seo anuraid?’ ‘An buacail bocht, an buacail bocht!’ arsa’n mairtí. ‘Buacail mairtí a bhí ann, ach ní raib ré ariam ro-éiriamach.

—An bfeiceann tú an ball duibh sin é? Sin Miceál.’

ceacht.

Toruis ar an réal sin mar seo:—

Cuir Seán ceirt ar an mairtí.....

asur duibh ar an mairtí.....

.....asur ríob an réal so

deireadh annsin.

XXII—. . . So, Sur . . . (2).

Ό'φιαρρuiς an mαιγιρτεαρ ve νόρα cá
 παιδ a veιρδφίuρ bi an ρζοil pa τραήραδ.
 Ουδαίρε νόρα ζο παιδ ρί pa θαile μαρ bi a
 λάm bηιρτε. ζο παιδ ρί aς ρύζμαδ i mí na
 λυζnapa aςυρ ζυρ ευιρ ρί ve έαρρuiς aςυρ
 ζυρ θυρ ρί a λάm. ζο οτάινις an οοέτuιρ
 aςυρ ζυρ έεανζαιl ρέ an λάm aέ naέ παιδ
 bιρεαέ uηέi ζο ρόιλ.

CEACT.

1. Τορuiς an an ρζéal μαρ ρeo :—

'Cá θρuiλ.....?' αρρα'n mαιγ:
 ιρτεαρ. 'Cá ρί pa θαile.....'
 αρρα νόρα, aςυρ lean an an ρζéal
 ζο veιρεαδδ ανηρm.

2. Cuiρ 'ζο' nó 'ζυρ' ιρτεαέ ζαέ áιτ a
 όρuiλ ριαδ an λάρ ανηρeo :—

Οειρm.....mιρε an mαιγιρτιρ
 aςυρ.....(έοναιε) mé tú aς
 bualaδ έομαιρ.(bι)
 ρεαρζ mόρ οηε leiρ aςυρ.....
 (ευς) tú buille mόρ οδ.
 (ζορτιυς) tú a έλυαρ aςυρ.....
 (ζεαρρ) tú a aζαιδ.

XXIII—**Λειτουργία.**

Ράις να Φυρεοίσε,

Cluain Tairb,

Daite Áca Cluac,

Íá Luḡnara, 1931.

Δ Ειβλίη, Δ ρύη,

Βερό Μάις οείδ μβλίανη ο'δοίρ Όια Cέαο-
δοίη ρεο έυζαίηη αζυρ έυζ μο μάταιρ cέαο
οαίη cυίρεαδ Δ έυρ αη έυιρ οε ηα cαίίηί αη Δ
βρúίλ αίτνε αζ Μάίς. Ό'ιαρρ Μάίς ορμ
cυίρεαδ Δ έυρ ορτ-ρα αζυρ αη οο οείρβρúίρ,
αη ũηα. Τά Δ ρúίλ αζαμ ζο οτιοcφαίρ ρίθ.
Βερό Íá μορρ αζαίηη. Όίραμυρ αν τae αμυίς
ρα ζαρρúαδ αζυρ βερό cλυίεί αζυρ ρρóρτ ζο
λεορ αζαίηη. Ηίλ αη βéal Μάίς le οά Íá
ac αν ρρóρτ αζυρ αν ζρεαηη Δ βέαρ αζαίηη Όια
Cέαοδοίηη.

Όο ρεαν-έαρη,

Είτνε ηίς υιόρρην.

CEACÉT.

Σηρúδ ρρεαζρη αη αν λείτηρ ρίη αζ ζαβáίλ
βυρúεαcαίρ le ηείτνε αζυρ 'ζα ράδ ζο μβείρ
áταρ μορρ ορτ ρέηη αζυρ αη ũηα βείτ αη αν
ζcυρúεαcτα βέαρ í βρúίς ηα Φυρεοίσε Όια
Cέαοδοίηη.

XXIV—Anonn, Anall, rrl.

‘Amac leat,’ arfa fear an tige leir an
 Uacac Ruad. Tos an Uacac Ruad a mala
 ar a muin asur fiudail leir amac. Nuair a
 bi re taob amuis den doiar, cuir re a ceann
 irteac asur ar reirean:—‘A fir uo atá
 irteig nar fada so iadair fein amuis.’ Annrin
 rior an boirnin leir asur anonn ar an adainn.
 Tamis re anall ar air asur o’feac ruar ar
 an teac asur bi cuma air so iad fearis mór
 air. Suir re rior ar cloic asur o’feac re
 amac so bun na rreire. Bi long amuis as
 bun na rreire. ‘Nac fada amac atá an
 long uo,’ ar reirean ina intinn fein. ‘Ir
 uois sur anonn so Sarain atá ri as uul.
 Bi mé uair tal i Lonvain, ac ir fearri liom so
 mór deit i dfor annreo i néirinn’; asur
 o’feac re ruar arir ar an teac.

ceact.

Cuir irteac na rocla atá ar lár annreo:—

Cé atá.....ra treomra rin?

O’eirig Sean, o’forzail an doiar,

asur cuair.....

Nuair a bi re taob.....den doiar,

cuala re an rreire. ‘.....leat

so tapair,’ arfa’n glór ón oirtinig.

Τάμις με σο οτι αν δβαινι αςυρ.....
 λιον αρι αν ζκλοάν.
 Ευαλα με αν ζλόρι αρι αν ταοιθ ειτε :
 ταρι.....ανηρεο, α τομαίρι.
 θιονν βάιθ.....ιρι.....ιθιρι
 έιρε αςυρ λιβα ζαε οιθθε.
 Ευαιθ παθραις ός.....σο
 μεριρε τα θά θλιαν ό ροιν αν.
 Τάμις ρε αναλι αβαίτε ι θβλιανα.
 θερι ρε σο θρειυι ραοζαλ μαίε.....
 ανοιρι.
 θι ρε.....ρα ειριμις λι αςυρ
 ευαλα ρε αν ζλόρι ταοθ.....
 θεν θομαρι.

XXV—Szeal: Lá a5 Iarḡairneáct.

An roḡmáir a bí ann. Fuair mé mo fíac
iarḡairneácta a5ur mo ruaim a5ur ruar 5o
loé an Iudáir liom. Bí a fíor a5am 5o raið
bhuic a5ur bhráðán 5o leorí ra loé a5ur bað
máit liom cupla bneac a márbad. Ní raið
cead iarḡairneácta bhráðán a5am, ac mar rin
féin b'féitíur 5ur bhráðán móir a béad liom
abáile. Cuir mé cuileog ar an túbán a5ur
éait amaé an ruaim. Earḡun5 a ru5 ar an
túbán. Tug mé an rḡian oi a5ur éait anhrin
í. Cóiur5 mé an túbán aríur a5ur éait amaé
an ruaim. O'éirur5 bneac bneac5 a5ur tug mé
irteac é. O'éirur5 bneac zeal 'na díad rin
a5ur tug mé irteac é. Cuir mé cuileog
bneac5 móir ruar anhrin a5ur ní raið rí amuir5
i 5ceairt a5am 5ur éirur5 an bhráðán. Ru5 ré
ar an 5cuileoir5. Da anhrin a tóruir5 an
rporit. Leat-uair a bí mé a5 tarraingit
éu5am a5ur a5 leigean leir nuair a éonait
mé an beirit 5arbaí a5 teacé anuar an bealac
móir. Cait mé uaim an trlac a5ur uile a5ur
tug do na bonnaí é. Bíonn eagla orim ariam
ó foim 5ac uair dá bfeicim 5arba.

ceacé.

5ḡríoð an ceacé rin tuar a5ur an aimpear
caiténeac a5at ann.

XXVI—**ῥοκλα le cur irteac.**

Cuir irteac na ῥοκλα atá ar lár annreo :—

Sílim.....(ir) ῥliuc an lá é.

Cneidim.....(ir) é an ῥasart atá ann.

Ir dóig liom.....(tuic) ῥé.

Cluimim.....(béir) ῥé annreo

i mbárad.

Tá capall.....(an maireac) ῥa páirc

bí teac.....(an ῥasart) ῥorῥailte

Deir ῥé.....(ní) ceart é.

Ir ríor.....(ní) ní nóra í.

ῤáinig rinn so teac na ῥsoile ar a

naoi a élog ac bí an maigirtir

ann.....

Níor éodluig mé.....mar bí

tinnear cinn orm.

An ῥcoitléair tú.....?

Cuir bonn.....(an éor) ar an

uráir.

ῤeac ar dat.....(an ῥgillins).

D'amarc mé ruar asur éonac mé

éan.....ar bair an érainn.

D'amarc mé ríor asur éonac mé

clóc.....ar éoin an puill

Ir beas an baile é reo, ac.....

baile áta clíac 'ná é.

Ir beas an teac é, ac.....ῤeac

tomáir 'ná é.

XXVII—An τ-Δινημ Θρηιαζαριθα Αζυρ An τ-Δινημ.

Νυαιρ α ταιμις Ράορμιας ιρτεαδ, βι βεαν an
τιζε ας ρζυαβαδ an υπλάρι αζυρ βι ρεαρ an
τιζε ας θεαναμ tubám. Βι νόρα ας φορζλαδ
na ρuinneoιζε αζυρ βι Σεάν ας ταδαιρε an
εραυιλ ριορ ζο οτι an loc. Τιορ ας an loc
βι ρεαρ ας βαινε ρέιρ. Τορμυζ Σεάν α μόλαδ
an ριρ, αε βι α ριορ ας an βρεαρ ζυρ πλάμαρ
α βι ρα μόλαδ. Β'ρεαρρ λειρ ζο μόρ βειτ
αζ λέιζεαδ an ράιρεάιρ νό ας ρζυρίοβαδ
λεαδαρ 'νά ας οβαρρ αμυιζ. Ιρ ερμυαδ an
οβαρρ βειτ ας τρεαδαδ ζυιρε νό ας βαινε
έοιρce νό ας ρομάρ ζαρρρόαδ. Ιρ θεαρ βειτ
αζ ρεάδαιτε αρ ρεαρ ας κυρ ριλ.

CEAÉT.

Κυρ ιρτεαδ na ροελα ατά αρ λάρ ανηρεο :—

Τά Θομνall Μόρ ας θεαναμ.....

(βρός).

Βι an καυιλ αιμρρε ας νιζε.....

(an τ-υπλάρι).

Βι an ζαρύρ ας λέιζεαδ.....(an

λεαδαρ).

Τά Ράορμιας ας κυρ.....(an τ-αγαι)

αμαα.

- Τά σίλε ας ουρ.....(αν έεαρτε)
 ιρτεαε.
 Cé ατά ας τιομάιντ.....(αν καρλλι)?
 Τά αν μαθαε ας ιτε.....(αν
 τ-αράν).
 Τά αν κατ ας οί.....(αν βαινε).
 Θείε να φη ας βαινε.....(αν
 ρεαζαί ι μβάραε).
 Οίμ τύ αςυρ τύ ας βυαίλεαε.....
 (αν κατ).
 Οναίε μέ νόρα αςυρ ι ας ρερίοθαε
(λειτιρ).
 Cé ατά ας ούναε.....(αν ποραρ).

XXVIII.—ΣΥΕΛ : Ι ΟΥΤΕΛΕ ΝΑ ΒΡΙΟCTYHÍ.

Τυς α uncas πελδωρ βεας ζο θαίτε δτα
Cιαιτ ρα τραμπιτ. Θα μόρ αν τ-ιονζανταρ
le πελδωρ ζαε ρυο τδ βρασα ρε. Λά αμάν
ι ντοιατ τιννεάρ βρεας α εαίτελμ τυς α uncas
leir é ζο τελεε να βριοctyηí. Βί ιονζνατ
μόρ αρ πελδωρ να ριρ αζυρ να μνά αζυρ να
ράιρτί ας τελεετ αμαε αζυρ ιατ ας εαινε αζυρ
ας ζαβάλ εεοι. Cοναιε ρε ρεαρ τούτ αζυρ
hata αρτ αιρ αζυρ é ας ριννεε αρ αν τρράιτ.
Cοναιε ρε long μόρ εοζαιτ αζυρ ι ας ρζαοιλεατ
ζυνναί μόρ αζυρ αν ραιρρζε ας έιρζε ρα
ρρέρη ζαε αιτ α ττουτεατ υπεαρ. Αζυρ εοναιε
ρε conpτάbla μόρ ρεαμάρ ι ντοιατ ριρ αζυρ
αν ρεαρ ας τουτ ι βπολαε αιρ. Rinne πελδωρ
τεαρματ ζυρ αρ ριοctyηρ α βί ρε ας ρεάεαινε,
αζυρ νυαιρ α εοναιε ρε αν conpτάbla ας τελεετ
υαιρ ι n-αιεε να hάιτε α ραιθ αν ρεαρ, ρζαιρτ
ρε ι n-αιρτε α είνν ιρ α ζοεα : ' Ριτ, ρε ! ριν
ας το εαοιθ é.'

CEAÉT.

Σζιτθθ αν ceaeτ ριν τυαρ μαρ τ'innir
πελδωρ βεας é τδ μάεαιρ νυαιρ α εάιμζ ρε
αθαίτε.

XXIX.—AZALLAM (1).

Ó'Éirig AZALLAM IOIR SEÁN DÁN AZUR TOMÁR
ANNA LÁ DÁ PAID PÍAD AS FÉACAINTE AR ÉLUICE
PEILE :—

SEÁN : AMARIC AR PÁDPAIS NÓRA. MION
CEART LEIGEAN DÓ IMIHT AR CÖR AR
BIT.

TOMÁR : IRÉ AN FEAR IR FEARTI ATÁ AS
AN RSOIL P'AZAINNE É. IRÉ A BUAIÖ
AN ÉLUICE DIA SÁDPAIN DÚINN.

S.—MÁ'R É, NÍ MÓR LE PÍAD AN DHEAM
A BÍ AS IMIHT 'NA AZAIÖ. IR TRUAZ
LIOM NÁR FAN MÉ RA BAILE INDIU.
FÉAC MAR ÉAILL RÉ AN BUILLÉ PIN.

T.—AZUR FÉAC MAR BUAIL RÉ AN LIAPÓIO
PIN. Ó M'ANAM SUR CUIR RÉ BÁIRE !

S.—NÍ HÉ CUIR AN BÁIRE AC AN LIAPÓIO
A BUAIL AN ÉUAILLE AZUR A ÉUAIÖ
LE TAIPE TRAPNA IOIR NA CUAILLÍ.

T.—SILIM SO BPUIL TÁ AS CAITLÉAD
AMARIC NA RÚL. CUIR RÉ BÁIRE CÖM
CINNTE IR ATÁ MÉ 'MO FEARAM ANN-
PEO. MURÁ SCHEIDE TÁ MÉ, CUIR
CEIRT AR AN BFEAR PIN ÉALL.

S.—CUIR FÉIN CEIRT AIR : IR AZAT IR MÓ
ATÁ ZEAB.

Le rin cuir páorais báire eile, agus
nuair a t'áiríte Tomár táiré ní
raib Seán le feiceáil aige.

ceacht.

Sgríobh agallamh iomh Séamus Ruadh agus
Peardair Deas, tuine acu 'sá ráð sup fearr
an rsoil ar a bfuil ré féin agus an tuine eile
'sá ráð nac fearr ac sup fearr an rsoil ar a
bfuil reirean.

XXX.—Aḡallam (2.)

Máire : Ní tíoceairt mé go b'áit arís
 go dtí an áit seo. Clábar, clábar,
 clábar ḡac áit. I m'baile áta
 Cliait tá na rraídeanna breas
 ḡlan.

Anna : Níl baile áta Cliait leat com
 veap leip an áit seo. Féac ar
 an bhairrige aḡur féac ar na rleibte.
 Féac ar na bláta veapa aḡur
 féac—.

M.—Féac ar na mucá ralaáa aḡur ar
 na ceapca ralaáa aḡur ar na laáain.
 Oé, is truaḡ ḡan mé ra baile!

A.—Fan go b'feice tú an lá breas
 véap ann i mbáiac aḡur raáamuir
 rior go dtí an tráig.

M.—Is cuma liom ra'n tráig. B'feap
 liom veit aḡ rleáaint ar na riorai
 ra baile.

A.—Is veipe veit aḡ rleáaint ar na
 tonna móra tíor ar an tráig.
 Aḡur fan go b'feiciré tú na rligéain
 aḡur na cloáa epuinne aḡur na
 ruacáin atá ar an tráig báin.

Le rin ruit an muc móri anuar aḡur
 ruit an veipit éailín le n-a n-anam
 ipreac 'un tíge.

